

เนตรนา โพธิ์ศรีทอง^{1*} แก้ววิกา จิตธรรมมา อิกเนเชียส¹ อิศราพงษ์ วรพาบ¹ และสุติดา ตุงจันทร²
Netnapa Phosrithong^{1*} Kaewpawika Jitthamma Ignatius¹ Itsarapong Voraphab¹ and Sutida Toongjun²

ທຳ

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช มีแนวทางการแก้ไขปัญหาดินของประชาชนที่ไม่มีที่ดินทำกินและได้อยู่อาศัยหรือทำกินในอุทยานฯ ก่อนหน้าที่ พ.ร.บ.อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ประกาศใช้ โดย พ.ร.บ.ฉบับนี้มีการอนุญาตให้คนอยู่กับป่า สามารถเข้าไปใช้ประโยชน์ได้แต่ต้องไม่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งในพื้นที่ ตำบลน้ำมวบ อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน มีพื้นที่บางส่วนอยู่ใน พ.ร.บ.ฉบับดังกล่าว โดยประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่มีการทำเกษตรเชิงเดี่ยว เน้นการปลูกข้าวโพดอาหารสัตว์เป็นหลัก มีการใช้ปุ๋ยเคมี สารเคมีกำจัดแมลง และการเผาหลังการเก็บเกี่ยวผลผลิตอย่างต่อเนื่อง ทำให้พื้นที่ถูกใช้ประโยชน์เป็นอย่างมากจนมีลักษณะเป็นภูเขาหัวโล้น ส่งผลให้เสียสมดุลของระบบนิเวศ สารอินทรีย์ในดินลดลง เกิดการกัดเซาะของดิน (Nielson, 2009) อีกทั้งยังทำให้ความหลากหลายของจุลินทรีย์ที่ดีในดินหายไป ธาตุอาหารในดินเกิดความไม่สมดุล (Bai *et al.*, 2019) และการใช้สารเคมีมากขึ้นของการปลูกพืชเชิงเดี่ยวนี้ส่งผลกระทบต่ออย่างมากโดยเฉพาะในกลุ่มแมลงผิวดินที่มีบทบาทสำคัญเป็นผู้ย่อยสลายทำให้พืชสามารถนำธาตุอาหารไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้โครงสร้างและองค์ประกอบของระบบนิเวศนั้นๆ ดับขึ้น (เดชา วิวัฒน์วิทยา, 2539) ในปัจจุบันยังมีการศึกษาน้อยเกี่ยวกับความหลากหลายของแมลงผิวดินเพื่อเป็นดัชนีชี้วัดของพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์ที่แตกต่างกัน (นนทชา และคณะ, 2564) การวิจัยนี้จึงให้ความสำคัญกับกลุ่มแมลงผิวดินเพื่อใช้ประเมินความหลากหลาย องค์ประกอบ ความอุดมสมบูรณ์ของดิน การใช้ประโยชน์ที่ดินทำการเกษตร และสามารถใช้องค์ข้อมูลดังกล่าวสำหรับการจัดการการฟื้นฟูระบบนิเวศในพื้นที่อนุรักษ์ได้อีกด้วย

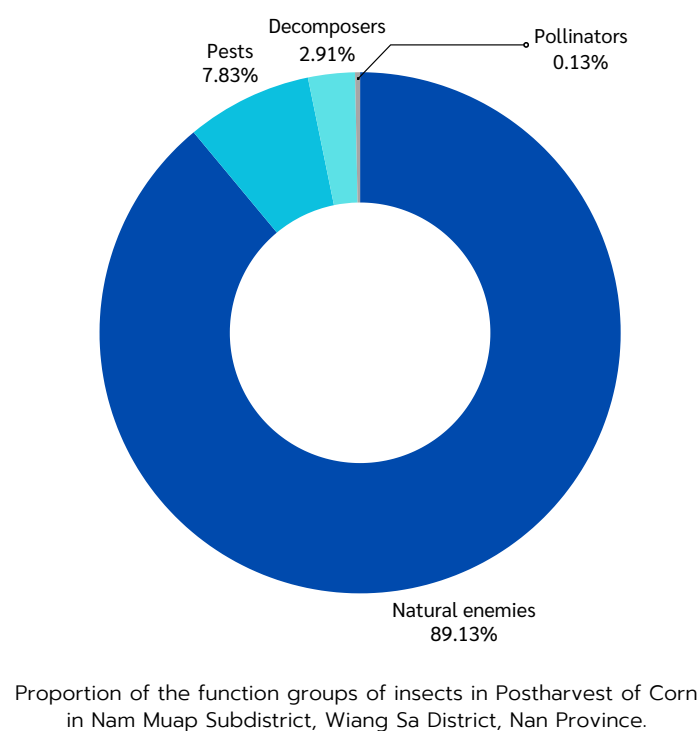
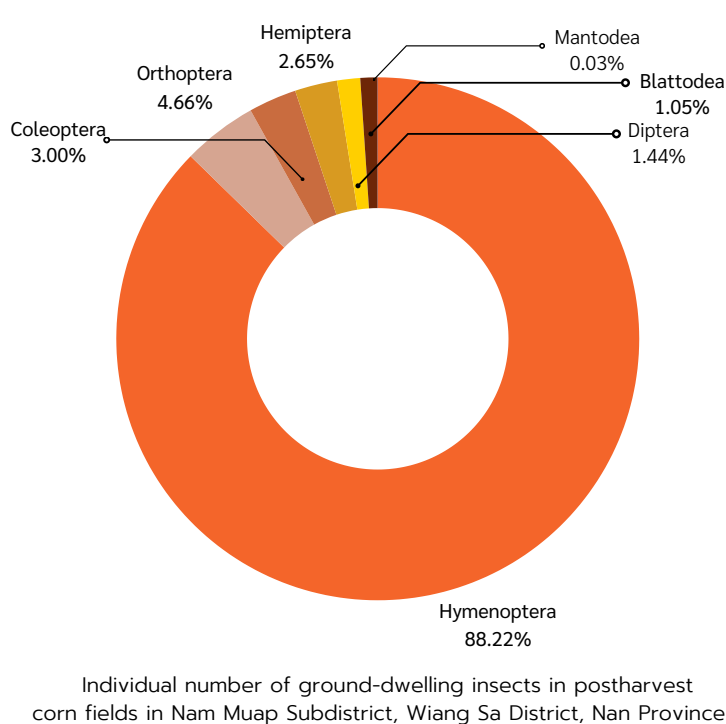
วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความหลากหลายชนิดของแมลงผิวดินในแปลงข้าวโพดหลังการเก็บเกี่ยว
2. เพื่อจำแนกบทบาทและรูปแบบการใช้ประโยชน์ของแมลงผิวดินในแปลงข้าวโพดหลังการเก็บเกี่ยว

ຮະເບີຍບວີຣິວັຈຍ

ผลการวิจัย

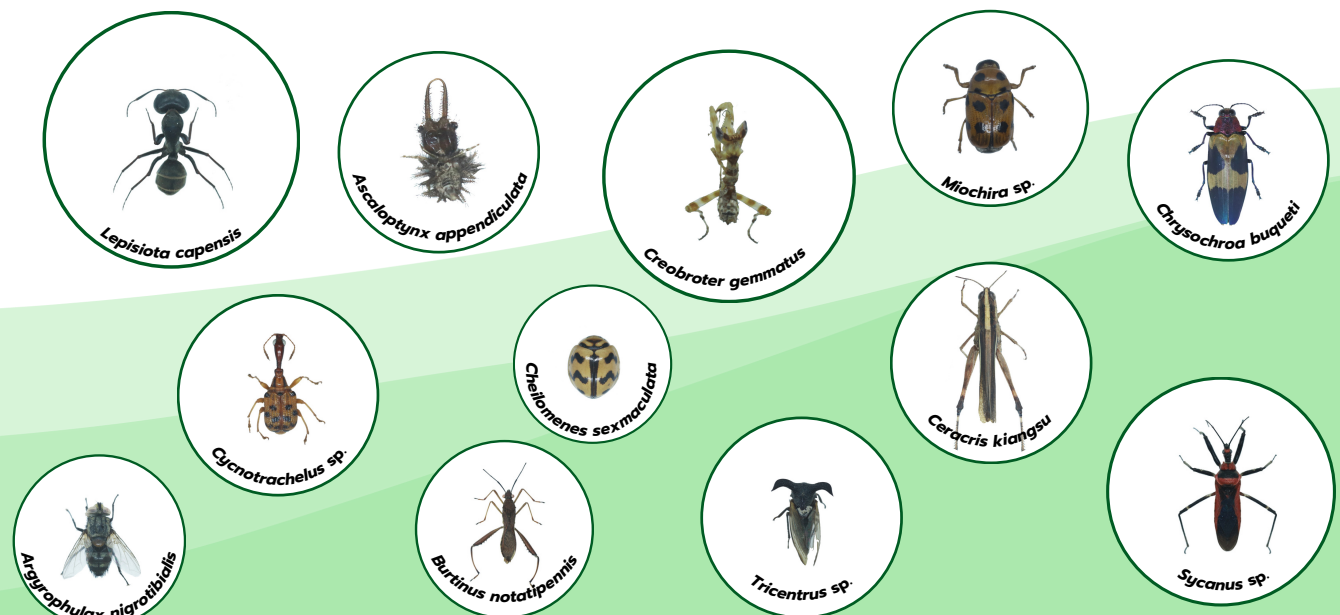

สรุปผลการวิจัย

จากการสำรวจความหลากหลายชนิดของแมลงฟีดในแปลงข้าวโพดหลังการเก็บเกี่ยว ในพื้นที่หมู่บ้านนาโพธิ์ ต.น้ำมวบ อ.เวียงสา จ.น่าน พบแมลงฟีดดินทั้งหมด 3,129 ตัวอย่าง จำแนกเป็น **7 อันดับ 35 วงศ์ 113 ชนิด** มีบทบาทและรูปแบบการใช้ประโยชน์เป็น 4 กลุ่มได้แก่ **กลุ่มแมลงศัตรูธรรมชาติ (Natural enemies)** พบมากที่สุด สามารถนำไปช่วยควบคุมปริมาณของแมลงศัตรูพืชให้อยู่ในสภาพสมดุลตามธรรมชาติ **กลุ่มแมลงศัตรูพืช (Pests)** สามารถนำไปวางแผนการปลูก และหาวิธีการป้องกันที่เหมาะสมก่อนการปลูกในอนาคตได้ **กลุ่มแมลงผู้ย่อยสลาย (Decomposers)** สามารถช่วยย่อยสลายซากต่างๆ ให้เป็นแร่ธาตุกลับคืนสู่ระบบนิเวศต่อไป และ**กลุ่มแมลงผสมเกสร (Pollinators)**

เอกสารอ้างอิง

ตัวอย่างแมลงฟิวดินในแปลงข้าวโพดหลังการเก็บเกี่ยว

เลขที่ วรรณวิทยา. 2539. ความหลากหลายของแมลงในดินบริเวณป่าดิบเขา ดอยอ่างขาง จังหวัดเชียงใหม่. วารสารวนศาสตร์ 15: 132-137.

มนทรา สังข์นันทน์ วัฒนชัย ตาเสน และยงยุทธ โสไตรรัตน์. 2564. ปัจจัยแวดล้อมและโครงสร้างทางสังคมของแมลงผิวดินในพื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินต่างกันในจังหวัดปทุมธานี. วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยพะเยา ปีที่ 5(1): 79-90.

Bai, T., Xu, S., Rupp, F., Fan, H., Yin, K., Guo, Z., Zhang, L., Yang, B., Huang, Y., Li, Y. and Li, X., 2019. Temporal variations of *Fusarium oxysporum* f. sp. cubense tropical race 4 population in a heavily infected banana field in Southwest China. Acta Agriculturae Scandinavica, Section B—Soil & Plant Science, 69(7), pp. 641-648.

Nielson, H. H. 2009. The role of cassava in smallholder maize marketing in Zambia and Mozambique. Michigan State University. 100 p.